

Ανεμοπετάλιο

Τόμ. 4, Αρ. 4 (2025)

4ο Τεύχος Ανεμοπετάλιο

Η Ιδιωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην πόλη της Κατερίνης κατά την περίοδο 1951-1970. Το παράδειγμα των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων Παπαδημητρίου

Στέργιος Καλλέργης

doi: [10.12681/anem.40167](https://doi.org/10.12681/anem.40167)

Copyright © 2025, Στέργιος Καλλέργης

Άδεια χρήσης [##plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4##](https://plugins.generic.pdfFrontPageGenerator.front.license.cc-by-nc-nd4/#).

Η Ιδιωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην πόλη της Κατερίνης κατά την περίοδο 1951-1970. Το παράδειγμα των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων Παπαδημητρίου

Στέργιος Ι. Καλλέργης

Υποψήφιος Διδάκτωρ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας
skallerg@he.duth.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία εξετάζει την ανάπτυξη και τον ρόλο της Ιδιωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην πόλη της Κατερίνης κατά την περίοδο 1951-1970, με έμφαση στο παράδειγμα των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων Παπαδημητρίου. Το έτος 1950 είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Εκπαίδευση στην Πιερία, καθώς ένα χρόνο πριν μέσω του αναγκαστικού νόμου 960/1949 συγκροτήθηκε ο Νομός Πιερίας, ο οποίος ως τότε άνηκε εκπαιδευτικά, διοικητικά και εκκλησιαστικά στο Νομό Θεσσαλονίκης. Μέσα από την ανάλυση ιστορικών πηγών και αρχείων από τα Γενικά Αρχεία του Κράτους του Νομού Πιερίας αλλά και της τοπικής Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, η εργασία επιχειρεί να αναδείξει πώς τα συγκεκριμένα εκπαιδευτήρια ανταποκρίθηκαν στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και πώς συνέβαλαν στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πραγματικότητας της εποχής. Εξετάζονται ζητήματα όπως ο αριθμός των μαθητών που φοιτούσαν στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση των Εκπαιδευτηρίων Παπαδημητρίου, ο αριθμός των εκπαιδευτικών που δίδασκαν καθώς και οι ειδικότητες, οι περιοχές προέλευσης των μαθητών, τόσο εντός Πιερίας όσο και εκτός ορισμένες φορές και ζητήματα που σχετίζονται με τις επιδόσεις των μαθητών της τελευταίας τάξης του εξατάξιου Γυμνασίου. Τέλος, η εργασία προσφέρει μια συνολική εικόνα του ρόλου των ιδιωτικών σχολείων στην εκπαιδευτική και κοινωνική ζωή της Κατερίνης κατά την εν λόγω περίοδο, ενώ γίνεται αναφορά και στη δημογραφική κατάσταση του Νομού τις δύο αυτές δεκαετίες κατά τις οποίες λειτουργεί το Ιδιωτικό Γυμνάσιο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ιδιωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Κατερίνη κατά την περίοδο 1951-1970 γνώρισε σημαντικές εξελίξεις, αντανακλώντας τις γενικότερες κοινωνικοοικονομικές και πολιτιστικές αλλαγές στην Ελλάδα της μεταπολεμικής περιόδου. Το παράδειγμα των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων Παπαδημητρίου αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα της ιδιωτικής εκπαίδευσης εκείνης της εποχής. Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και του Εμφυλίου Πολέμου, η Ελλάδα εισήλθε σε μια περίοδο ανοικοδόμησης και ανάπτυξης (Καλλιανίδης, 2000). Η εκπαίδευση αποτέλεσε βασικό άξονα

για την ανασυγκρότηση της χώρας και η ανάγκη για ποιοτική εκπαίδευση έγινε πιο επιτακτική. Η Κατερίνη, μια πόλη που γνώρισε ραγδαία ανάπτυξη κατά την περίοδο αυτή, ακολούθησε τις πανελλαδικές τάσεις για βελτίωση και επέκταση των εκπαιδευτικών υποδομών. Η ιδιωτική εκπαίδευση στην Κατερίνη, όπως και σε άλλες περιοχές της Ελλάδας, αναπτύχθηκε ως απάντηση στην ανάγκη για περισσότερο εξειδικευμένη και ποιοτική εκπαίδευση (Σαρρής, 1997). Τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια προσέφεραν μικρότερα τμήματα, πιο εξατομικευμένη προσοχή στους μαθητές και προγράμματα σπουδών που συχνά υπερέβαιναν τα κρατικά πρότυπα. Τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου στην Κατερίνη ιδρύθηκαν σε αυτό το πλαίσιο και κατέλαβαν σημαντική θέση στον τομέα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η σχολή ήταν γνωστή για το υψηλό επίπεδο των εκπαιδευτικών υπηρεσιών της και για την προσήλωσή της στην παροχή μιας ολιστικής εκπαίδευσης στους μαθητές της (Πετρίδης, 1985). Τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην τοπική κοινωνία, όχι μόνο προσφέροντας εκπαίδευση υψηλού επιπέδου αλλά και συμμετέχοντας ενεργά σε πολιτιστικές και κοινωνικές εκδηλώσεις. Οι απόφοιτοί τους συχνά διακρίνονταν για τις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές τους επιτυχίες, ενισχύοντας έτσι το κύρος της σχολής και επηρεάζοντας θετικά την τοπική κοινωνία (Πασχαλίδης, 2002).

Συνολικά, τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου αποτελούν ένα λαμπρό παράδειγμα της ιδιωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Κατερίνη κατά την περίοδο 1951-1970, συνεισφέροντας σημαντικά στην εκπαιδευτική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής.

1. Η ΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟ 1950

Η Κατερίνη, όπως και πολλές άλλες περιοχές της Ελλάδας, βίωσε σημαντικές αλλαγές μετά την ενσωμάτωσή της στο ελληνικό κράτος, η οποία ολοκληρώθηκε με τους Βαλκανικούς Πολέμους το 1912-1913. Η πόλη της Κατερίνης, πρωτεύουσα του νομού Πιερίας, γνώρισε διάφορες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις κατά την περίοδο από την ενσωμάτωση μέχρι και το 1950 (Παπαδοπούλου, 1978).

Η Κατερίνη ενσωματώθηκε στο ελληνικό κράτος μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους. Πριν από αυτό, η περιοχή ήταν υπό Οθωμανική κυριαρχία, ενώ η ενσωμάτωση έφερε στην περιοχή διοικητικές και πολιτικές αλλαγές, καθώς η πόλη έπρεπε να προσαρμοστεί στο ελληνικό διοικητικό σύστημα. Μετά την Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, πολλοί πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία εγκαταστάθηκαν στην περιοχή, ενισχύοντας τον πληθυσμό και φέρνοντας νέες πολιτιστικές και κοινωνικές επιρροές, ενώ η Κατερίνη εξελίχθηκε σε ένα σημαντικό κέντρο για τους πρόσφυγες, με την ίδρυση νέων οικισμών και την ανάπτυξη υποδομών για την υποδοχή τους (Βασιλείου, 1982). Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής (1941-1944), η Κατερίνη, όπως και ολόκληρη η Ελλάδα, υπέφερε από τις

συνέπειες του πολέμου, όπως η πείνα και η βία, ενώ ο Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949) άφησε βαθιά σημάδια στην περιοχή, με συγκρούσεις μεταξύ των κυβερνητικών δυνάμεων και των ανταρτών.

Η οικονομία της Κατερίνης κατά τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα βασιζόταν κυρίως στη γεωργία. Η εύφορη πεδιάδα της Πιερίας ήταν κατάλληλη για καλλιέργειες όπως τα καπνά, το βαμβάκι, τα σιτηρά και τα λαχανικά, ενώ η γεωργική παραγωγή ενισχύθηκε περαιτέρω με την εισροή προσφύγων, οι οποίοι έφεραν νέες καλλιεργητικές πρακτικές και ενίσχυσαν την παραγωγική βάση της περιοχής (Νικολάου, 1975). Η πόλη άρχισε να αστικοποιείται σταδιακά με την ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων και την κατασκευή νέων κτιρίων και υποδομών, αλλά και τη δημιουργία νέων εμπορικών επιχειρήσεων, καταστημάτων και υπηρεσιών, που εξυπηρετούσαν τις ανάγκες του αυξανόμενου πληθυσμού. Τέλος, με την ενσωμάτωση και την αύξηση του πληθυσμού, δημιουργήθηκαν νέες σχολικές μονάδες και πολιτιστικοί σύλλογοι (Αντωνίου, 1976).

Η Κατερίνη από την ενσωμάτωσή της στο ελληνικό κράτος μέχρι το 1950 βίωσε σημαντικές αλλαγές και εξελίξεις, που καθόρισαν την πορεία της ως πόλη. Η ενσωμάτωση, η προσφυγική κρίση, η κατοχή και ο εμφύλιος πόλεμος διαμόρφωσαν το κοινωνικό και οικονομικό τοπίο της περιοχής. Παρά τις δυσκολίες, η Κατερίνη κατάφερε να αναπτυχθεί και να δημιουργήσει τις βάσεις για τη μετέπειτα ανάπτυξή της, τόσο σε οικονομικό όσο και σε πολιτιστικό επίπεδο (Κωνσταντινίδης, 1980).

2. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΟΥ 1912 ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΟ 1971 ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΤΟΥ 1922

Η δημογραφική εξέλιξη της Κατερίνης από την ενσωμάτωση στο ελληνικό κράτος το 1912 μέχρι το 1978 παρουσιάζει σημαντικά χαρακτηριστικά που καθορίστηκαν από διάφορες ιστορικές συγκυρίες, όπως η έλευση των προσφύγων του 1922 και η μεταπολεμική ανάπτυξη.

Η ενσωμάτωση της Κατερίνης στο ελληνικό κράτος μετά τους Βαλκανικούς Πολέμους το 1912 σηματοδότησε την έναρξη μιας νέας εποχής για την πόλη, ενώ ο πληθυσμός της Κατερίνης στις αρχές του 20ού αιώνα ήταν σχετικά μικρός, με την πόλη να αποτελεί κέντρο εμπορικών και γεωργικών δραστηριοτήτων. Η Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 και η επακόλουθη ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας είχε σημαντικές δημογραφικές επιπτώσεις για την Κατερίνη (Κωνσταντινίδης, 1980). Χιλιάδες πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία εγκαταστάθηκαν στην περιοχή, αυξάνοντας σημαντικά τον πληθυσμό. Οι πρόσφυγες έφεραν μαζί τους νέες δεξιότητες, καλλιεργητικές πρακτικές και πολιτιστικά στοιχεία, επηρεάζοντας την κοινωνική και οικονομική ζωή της πόλης. Μέχρι το 1928, ο πληθυσμός της Κατερίνης είχε αυξηθεί σημαντικά, με πολλούς πρόσφυγες να ενσωματώνονται στην τοπική κοινωνία και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιοχής. Κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου, η Κατερίνη συνέχισε να αναπτύσσεται δημογραφικά και οικονομικά (Βασιλείου, 1982). Η πόλη αναδιοργανώθηκε για να υποδεχτεί τους πρόσφυγες, με τη

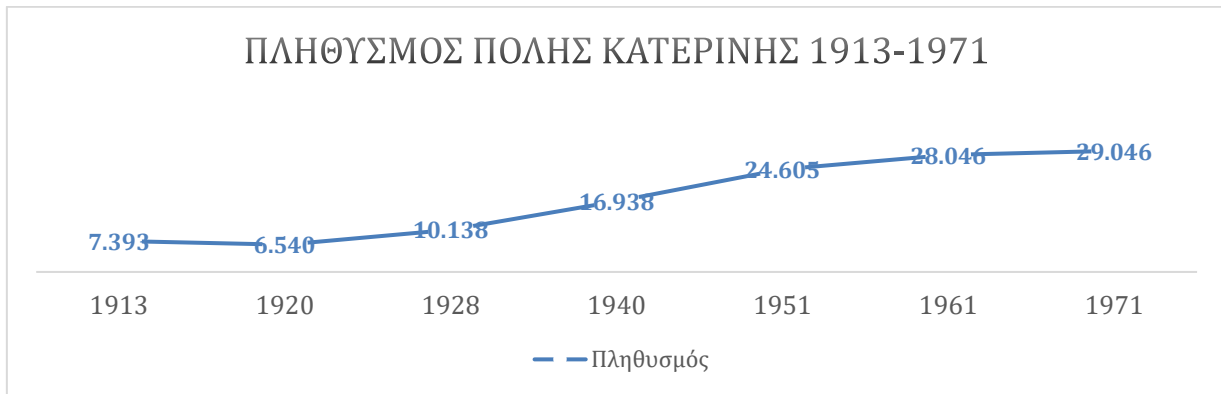
δημιουργία νέων οικισμών και την ανάπτυξη υποδομών, ενώ η αστικοποίηση της πόλης επιταχύνθηκε, με τον πληθυσμό να αυξάνεται σταθερά. Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής και του Εμφυλίου Πολέμου, η Κατερίνη, όπως και πολλές άλλες ελληνικές πόλεις, υπέστη δημογραφικές και κοινωνικές ανακατατάξεις, ενώ πολλοί κάτοικοι της περιοχής αντιμετώπισαν δυσκολίες λόγω της πείνας, της βίας και των συγκρούσεων, που επηρέασαν την δημογραφική δομή της πόλης (Πετρίδης, 1985). Μετά το τέλος του Εμφυλίου Πολέμου, η Κατερίνη άρχισε να ανακάμπτει και να αναπτύσσεται ραγδαία, ενώ τέλος η μεταπολεμική ανάπτυξη οδήγησε σε αύξηση του πληθυσμού, καθώς πολλοί άνθρωποι μετανάστευσαν στην πόλη αναζητώντας εργασία και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης (Πασχαλίδης, 2002).

Η έλευση των προσφύγων του 1922 είχε βαθιές και πολυεπίπεδες επιπτώσεις στην κοινωνία και στην εκπαίδευση της πόλης της Κατερίνης. Αυτές οι επιπτώσεις διαμόρφωσαν σημαντικά την ανάπτυξη και την εξέλιξη της περιοχής στις επόμενες δεκαετίες (Σαρρής, 1997). Η άφιξη χιλιάδων προσφύγων από τη Μικρά Ασία προκάλεσε σημαντική αύξηση του πληθυσμού της Κατερίνης, ενώ οι πρόσφυγες έφεραν διαφορετικά ήθη, έθιμα και κουλτούρες, εμπλουτίζοντας τον κοινωνικό ιστό της πόλης και καθιστώντας την πιο πολυπολιτισμική. Η αύξηση του πληθυσμού οδήγησε σε μεγαλύτερη ζήτηση για σχολικές μονάδες και εκπαιδευτικές υπηρεσίες, ενώ δημιουργήθηκαν νέα σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα για να καλύψουν τις ανάγκες των προσφυγόπαιδων (Καλλιανίδης, 2000). Τα σχολεία έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ενσωμάτωσή τους, προωθώντας την αμοιβαία κατανόηση και την αποδοχή μεταξύ των μαθητών.

Η έλευση των προσφύγων του 1922 είχε βαθιές και εκτεταμένες επιπτώσεις στην κοινωνία και την εκπαίδευση της Κατερίνης. Η δημογραφική αύξηση, η οικονομική ανάπτυξη, οι κοινωνικές εντάσεις και οι πολιτιστικές ανταλλαγές διαμόρφωσαν τη σύγχρονη ταυτότητα της πόλης (Βασιλείου, 1982). Στον τομέα της εκπαίδευσης, η δημιουργία νέων υποδομών, η προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και η ενσωμάτωση των προσφυγόπαιδων συνέβαλαν στην αναβάθμιση και στον εκσυγχρονισμό του εκπαιδευτικού συστήματος, καθιστώντας την Κατερίνη ένα ζωντανό παράδειγμα κοινωνικής και πολιτιστικής ενσωμάτωσης (Κωνσταντινίδης, 1980). Στο παρακάτω διάγραμμα αναφέρεται η δημογραφική ανάλυση της πόλης της Κατερίνης σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ¹.

¹ Ελληνική Στατιστική Αρχή. Στατιστικά στοιχεία πληθυσμού από το 1913 μέχρι και το 1971

Πίνακας 1: Δημογραφική εξέλιξη της πόλης της Κατερίνης από την ενσωμάτωση του 1912 μέχρι το 1971.

3. Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 1912 ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1950

Η εκπαιδευτική δραστηριότητα στην πόλη της Κατερίνης από το 1912 μέχρι το 1950 παρουσιάζει ενδιαφέροντα χαρακτηριστικά και εξελίξεις, καθώς αντανακλά τις γενικότερες κοινωνικοοικονομικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής. Η περίοδος αυτή περιλαμβάνει την ενσωμάτωση της πόλης στο ελληνικό κράτος, την έλευση των προσφύγων του 1922, τον Μεσοπόλεμο, τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τον Εμφύλιο Πόλεμο (Γεωργίου, 1985).

Οι πρώτες προσπάθειες για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης επικεντρώθηκαν στη δημιουργία βασικών σχολικών μονάδων και στην ενσωμάτωση της περιοχής στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Στα πρώτα χρόνια της ενσωμάτωσης, υπήρξε ανάγκη για κατασκευή σχολικών κτιρίων και πρόσληψη εκπαιδευτικού προσωπικού, ενώ τα πρώτα σχολεία που δημιουργήθηκαν παρείχαν βασική εκπαίδευση στους μαθητές, εστιάζοντας στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας (Καραγιάννης, 1978). Η Μικρασιατική Καταστροφή και η ανταλλαγή πληθυσμών το 1922 έφεραν στην Κατερίνη μεγάλο αριθμό προσφύγων από τη Μικρά Ασία, οι οποίοι δημιούργησαν νέες εκπαιδευτικές ανάγκες και προκλήσεις για την πόλη. Για να καλυφθούν οι ανάγκες τους, δημιουργήθηκαν νέες σχολικές μονάδες και εκπαιδευτικές υποδομές, ενώ η ελληνική κυβέρνηση, σε συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς, επένδυσε στην κατασκευή νέων σχολείων και στη βελτίωση των υπάρχουσών εγκαταστάσεων (Παπαδοπούλου, 1980).

Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής (1941-1944), η εκπαιδευτική δραστηριότητα στην Κατερίνη υπέστη σοβαρές διακοπές και παρουσιάστηκαν προβλήματα, ενώ τα σχολεία αντιμετώπισαν ελλείψεις σε πόρους και προσωπικό και πολλοί μαθητές αναγκάστηκαν να διακόψουν τη φοίτησή τους λόγω των δύσκολων συνθηκών (Γεωργίου, 1985). Ο Εμφύλιος Πόλεμος προκάλεσε περαιτέρω διαταραχές στην εκπαιδευτική δραστηριότητα, με πολλές σχολικές μονάδες να κλείνουν προσωρινά ή να λειτουργούν υπό δύσκολες συνθήκες. Εν τέλει, παρά τις δυσκολίες έγιναν προσπάθειες για τη συνέχιση της εκπαίδευσης και τη στήριξη των μαθητών. Μετά το τέλος του

Εμφυλίου Πολέμου, η Κατερίνη άρχισε να ανακάμπτει και να ανασυγκροτείται, ενώ η εκπαιδευτική δραστηριότητα αναζωογονήθηκε με νέες επενδύσεις σε υποδομές και προσωπικό. Δημιουργήθηκαν νέα σχολεία και βελτιώθηκαν οι υπάρχουσες εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις (Καραγιάννης, 1978).

Η εκπαιδευτική δραστηριότητα στην Κατερίνη από το 1912 μέχρι το 1950 γνώρισε σημαντικές αλλαγές και προκλήσεις. Η ενσωμάτωση στο ελληνικό κράτος, η έλευση των προσφύγων του 1922, οι συνθήκες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και του Εμφυλίου Πολέμου διαμόρφωσαν την εκπαιδευτική πολιτική και την ανάπτυξη της περιοχής (Παπαδημητρίου, 1982). Παρά τις δυσκολίες, η πόλη κατάφερε να αναπτύξει ένα εκπαιδευτικό σύστημα που ανταποκρίθηκε στις ανάγκες των μαθητών και συνέβαλε στην κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση της Κατερίνης.

4. Η ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1950-1971

Η ιδιωτική εκπαίδευση στην Κατερίνη κατά το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα γνώρισε σημαντική ανάπτυξη και εξέλιξη, συμβάλλοντας στην εκπαιδευτική ποικιλία και αναβάθμιση της πόλης. Οι κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής διαμόρφωσαν το πλαίσιο μέσα στο οποίο λειτούργησαν τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια, ενώ η ανάγκη για υψηλότερη ποιότητα εκπαίδευσης και εξατομικευμένη προσέγγιση οδήγησε πολλούς γονείς να επιλέξουν την ιδιωτική εκπαίδευση για τα παιδιά τους (Παπαδημητρίου, 1982).

Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και τον Εμφύλιο Πόλεμο, η Κατερίνη, όπως και η υπόλοιπη Ελλάδα, βρισκόταν σε μια φάση ανασυγκρότησης και ανάπτυξης, ενώ η ανάγκη για εκπαίδευση υψηλής ποιότητας οδήγησε στην ίδρυση των πρώτων ιδιωτικών σχολείων στην πόλη. Τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου αποτέλεσαν ένα από τα πιο σημαντικά παραδείγματα ιδιωτικής εκπαίδευσης στην Κατερίνη κατά την περίοδο αυτή (Γεωργίου, 1985). Η ίδρυση των εκπαιδευτηρίων αυτών είχε ως στόχο να παρέχει υψηλής ποιότητας εκπαίδευση, με έμφαση στην ακαδημαϊκή αριστεία και την ολιστική ανάπτυξη των μαθητών. Τα ιδιωτικά σχολεία προσέλκυαν εκπαιδευτικούς υψηλής κατάρτισης και εμπειρίας, προσφέροντας προγράμματα σπουδών που συχνά υπερέβαιναν τα κρατικά πρότυπα, ενώ εισήχθησαν καινοτόμες διδακτικές μέθοδοι και σύγχρονα εκπαιδευτικά υλικά, με έμφαση στην ξενόγλωσση εκπαίδευση, στις επιστήμες και στις τέχνες (Καραγιάννης, 1978).

Η ιδιωτική εκπαίδευση στην Κατερίνη κατά το δεύτερο μισό του 20^{ου} αιώνα γνώρισε σημαντική ανάπτυξη και διαφοροποίηση. Τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου, ως πρωτοπόρος στο χώρο αυτό, αποτέλεσαν παράδειγμα εκπαιδευτικής αριστείας και καινοτομίας. Η ιδιωτική εκπαίδευση συνέβαλε σημαντικά στην ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης στην πόλη, παρέχοντας ευκαιρίες για υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκή και ολιστική ανάπτυξη των μαθητών.

5. ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ-ΛΥΚΕΙΟ ΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1951-1971

Προτού αναφερθούν τα βασικά στοιχεία του σχολείου, αξίζει να σημειωθεί ότι τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου ξεκίνησαν την λειτουργία τους το 1951 και σταμάτησαν να λειτουργούν το σχολικό έτος 1978-1979 για την Πρωτοβάθμια και το σχολικό έτος 1970-1971 για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Η ιστορία του σχολείου χωρίζεται σε τρεις (3) περιόδους. Η πρώτη περίοδος, η οποία ήταν και η πιο επιτυχημένη, ήταν το 1951-1964. Η δεύτερη περίοδος που σχετίζεται με τον θάνατο του διευθυντή του σχολείου είναι κατά τα έτη 1964-1972. Η τρίτη και τελευταία περίοδος είναι από το 1972 μέχρι και το 1979, όπου και το σχολείο σταματάει να λειτουργεί κυρίως λόγω της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης 309/1976.

5.1. Αριθμός μαθητών ανά τάξη και εκπαιδευτικό προσωπικό ανά έτος μέχρι το σχολικό έτος 1959-1960

Το Γυμνάσιο των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων Παπαδημητρίου ξεκίνησε την λειτουργία του το σχολικό έτος 1951-1952, βασισμένο στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1929. Το πρώτο αυτό σχολικό έτος διέθετε 102 μαθητές και λειτούργησε ως 3/τάξιο και πιο συγκεκριμένα στην Α' τάξη φοιτούσαν 25 μαθητές, στην Β' τάξη 22 μαθητές, στην Γ' τάξη 26 μαθητές². Στο σχολείο δίδασκαν συνολικά το πρώτο αυτό έτος 10 εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων³.

Το σχολικό έτος 1952-1953, το σχολείο θα λειτουργήσει ως 4τάξιο με συνολικά 152 μαθητές και πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 28 μαθητές, στην Β' τάξη 25 μαθητές, στην Γ' τάξη 25 μαθητές και στην Δ' τάξη 26 μαθητές⁴. Ο αριθμός του προσωπικού αυξήθηκε στους 13 λόγω και της αύξησης των τάξεων κατά μία από το προηγούμενο σχολικό έτος⁵.

Το επόμενο σχολικό έτος, δηλαδή το έτος 1953-1954, το σχολείο από 4τάξιο έγινε 5τάξιο, καθώς προστέθηκε ακόμα μία τάξη και φοιτούσαν συνολικά 157 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β' τάξη 28 μαθητές, στην Γ' τάξη 25 μαθητές, στην Δ' 25 μαθητές και

² Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1951-1952

³ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1951-1952

⁴ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1952-1953

⁵ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1952-1953

στην Ε΄ τάξη 26 μαθητές⁶. Μέσω της προσθήκης της επιπλέον τάξης ο αριθμός του προσωπικού αυξήθηκε και πάλι και από 13 έφτασε τους 15 εκπαιδευτικούς⁷.

Το σχολικό έτος 1954-1955 το σχολείο θα λειτουργήσει για πρώτη φορά ως εξατάξιο με συνολικά 164 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α΄ τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β΄ τάξη 30 μαθητές, στην Γ΄ τάξη 28 μαθητές, στην Δ΄ τάξη 25 μαθητές, στην Ε΄ τάξη 25 μαθητές και στην Στ΄ τάξη 26 μαθητές⁸. Το εν λόγω σχολικό έτος το σχολείο, λόγω της λειτουργίας του ως πλήρες εξατάξιο, διέθετε 18 εκπαιδευτικούς⁹.

Το σχολικό έτος 1955-1956 η αυξητική μαθητική τάση συνεχίστηκε, όντας πλέον το σχολείο εξατάξιο, καθώς σε αυτό φοιτούσαν 168 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α΄ τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β΄ τάξη 30 μαθητές, στην Γ΄ τάξη 30 μαθητές, στην Δ΄ τάξη 28 μαθητές, στην Ε΄ τάξη 25 μαθητές και στην Στ΄ 25 μαθητές¹⁰. Το σχολείο συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς και το συγκεκριμένο σχολικό έτος¹¹.

Το σχολικό έτος 1956-1957 σημειώθηκε νέα αύξηση μαθητών στο σχολείο καθώς από τους 168 του προηγούμενου έτους, το τρέχον έφτασε του 171 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α΄ τάξη φοιτούσαν 28 μαθητές, στην Β΄ τάξη 30 μαθητές, στην Γ΄ τάξη 30 μαθητές, στην Δ΄ τάξη 30 μαθητές, στην Ε΄ τάξη 28 μαθητές και στην Στ΄ 25 μαθητές¹². Το σχολείο συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς και το εν λόγω σχολικό έτος¹³.

Το σχολικό έτος 1957-1958 πραγματοποιήθηκε μία νέα αύξηση μαθητών στο σχολείο, καθώς από τους 171 έφτασε τους 175. Πιο συγκεκριμένα, στην Α΄ τάξη φοιτούσαν 29 μαθητές, στην Β΄ τάξη 28 μαθητές, στην Γ΄ τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Δ΄ τάξη 30 μαθητές, στην Ε΄ τάξη 30 μαθητές και στην Στ΄ 28 μαθητές¹⁴. Το σχολείο συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς και αυτό το σχολικό έτος¹⁵.

⁶ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1953-1954

⁷ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1953-1954

⁸ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1954-1955

⁹ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1954-1955

¹⁰ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1955-1956

¹¹ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1955-1956

¹² Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1956-1957

¹³ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1956-1957

¹⁴ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1957-1958

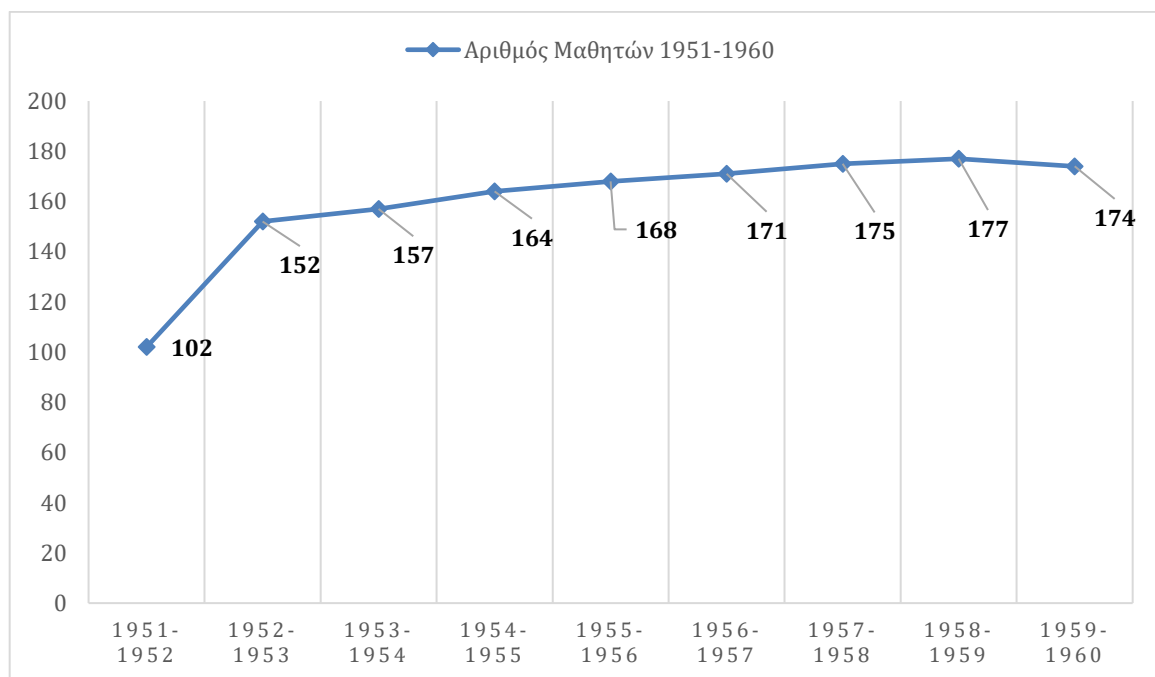
¹⁵ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1957-1958

Το σχολικό έτος 1958-1959 πραγματοποιήθηκε η τελευταία αύξηση μαθητών στο 6/τάξιο Γυμνάσιο, καθώς ο αριθμός των μαθητών έφτασε του 177. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β' τάξη 29 μαθητές, στην Γ' τάξη φοιτούσαν 28 μαθητές, στην Δ' τάξη 30 μαθητές, στην Ε' τάξη 30 μαθητές και στην Στ' 30 μαθητές¹⁶. Το σχολείο συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς και το εν λόγω σχολικό έτος¹⁷.

Το σχολικό έτος 1959-1960 ξεκίνησε μία πτωτική πορεία του εξατάξιου Γυμνασίου, καθώς από τους 177 μαθητές του προηγούμενου έτος τώρα φοιτούσαν 174. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 27 μαθητές, στην Β' τάξη 30 μαθητές, στην Γ' τάξη φοιτούσαν 29 μαθητές, στην Δ' τάξη 28 μαθητές, στην Ε' τάξη 30 μαθητές και στην Στ' 30 μαθητές¹⁸. Το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου δεν επηρεάστηκε και συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς και το συγκεκριμένο σχολικό έτος¹⁹.

Στα παρακάτω τρία (3) διαγράμματα παρουσιάζεται η πορεία του μαθητικού πληθυσμού, του σχολείου και του εκπαιδευτικού προσωπικού τα πρώτα εννέα (9) χρόνια λειτουργίας της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων Παπαδημητρίου:

Πίνακας 2: Αριθμός Μαθητών Γυμνασίου Παπαδημητρίου σχολικών ετών 1951-1960

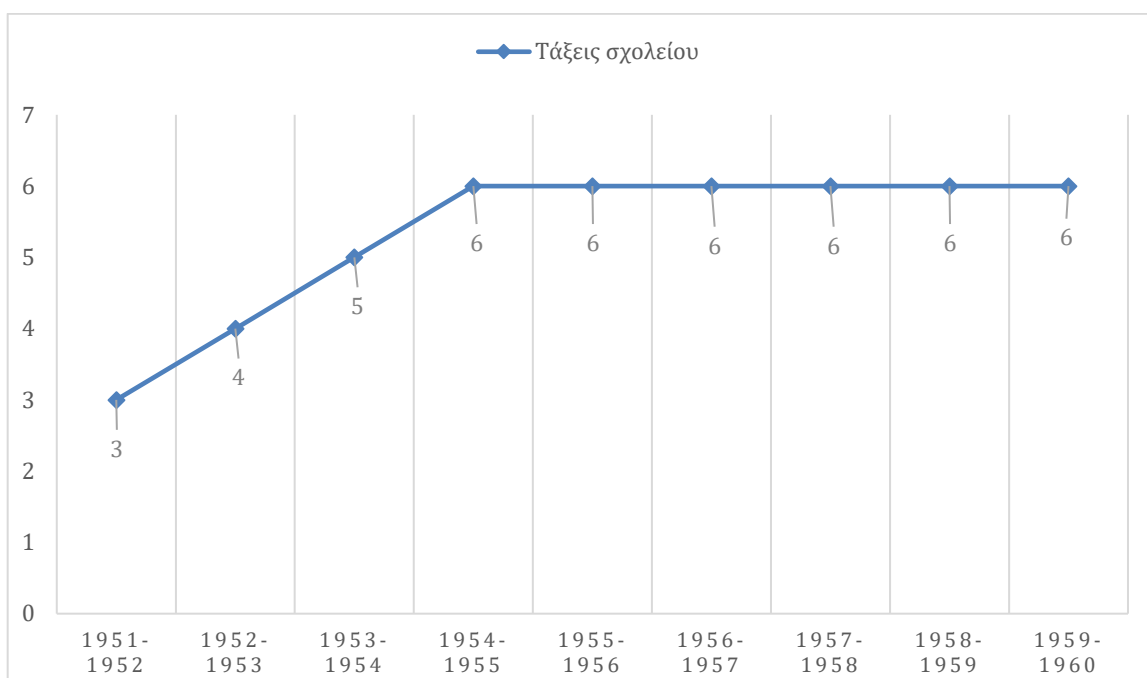
¹⁶ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1958-1959

¹⁷ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1958-1959

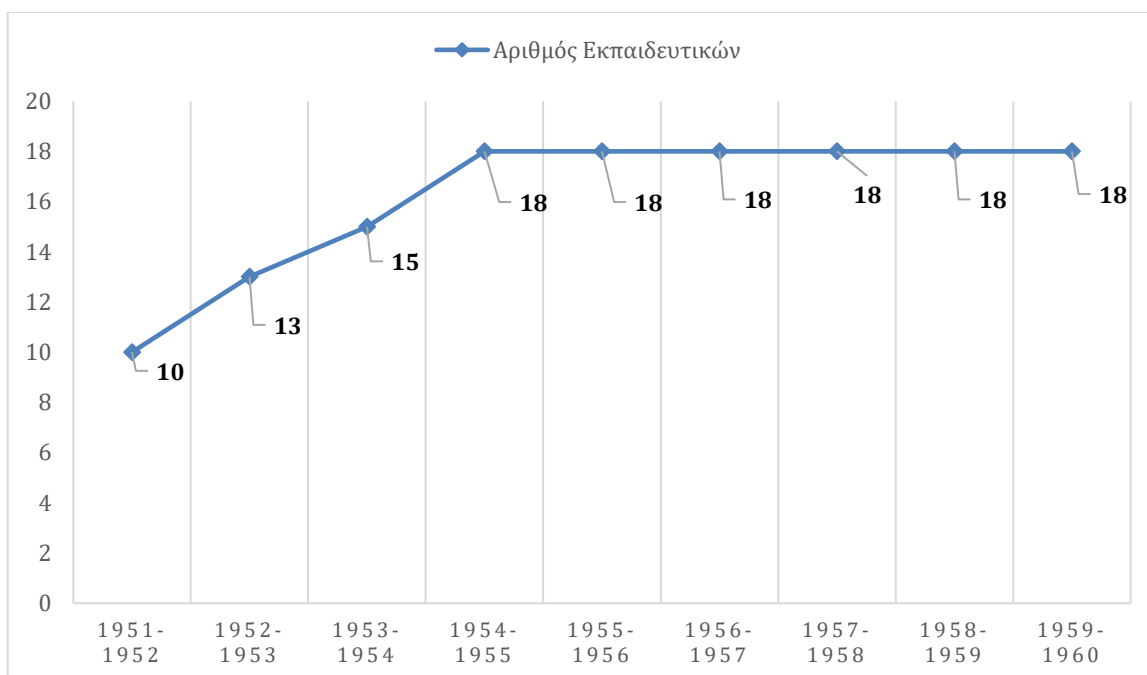
¹⁸ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1959-1960

¹⁹ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1959-1960

Πίνακας 3: Τάξεις Λειτουργίας Ιδιωτικού Γυμνασίου Παπαδημητρίου 1951-1960

Πίνακας 4: Αριθμός Διδακτικού Προσωπικού 1951-1960

5.2. Αριθμός μαθητών ανά τάξη και εκπαιδευτικό προσωπικό ανά έτος μέχρι το σχολικό έτος 1960-1971

Στην αυγή της νέας δεκαετίας, μία δεκαετία κατά την οποία θα πραγματοποιηθεί εκπαιδευτική μεταρρύθμιση από την Κυβέρνηση της Ένωσης Κέντρου το 1964 και θα κορυφωθεί με την κήρυξη του στρατιωτικού νόμου την 21^η Απριλίου 1967, το εξατάξιο Γυμνάσιο το σχολικό έτος 1960-1961 είχε 174 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β' τάξη 27 μαθητές, στην Γ'

τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Δ' τάξη 29 μαθητές, στην Ε' τάξη 28 μαθητές και στην Στ' 30 μαθητές²⁰. Το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς και το εν λόγω σχολικό έτος²¹.

Το σχολικό έτος 1961-1962 στο σχολείο φοιτούσαν 171 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 27 μαθητές, στην Β' τάξη 30 μαθητές, στην Γ' τάξη φοιτούσαν 27 μαθητές, στην Δ' τάξη 30 μαθητές, στην Ε' τάξη 29 μαθητές και στην Στ' 28 μαθητές²². Το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς²³.

Το σχολικό έτος 1962-1963 παρουσίασε μία πολύ μικρή αύξηση, καθώς από τους 171 μαθητές το τρέχον έτος φοιτούσαν στο σχολείο 173 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β' τάξη 27 μαθητές, στην Γ' τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Δ' τάξη 27 μαθητές, στην Ε' τάξη 30 μαθητές και στην Στ' 29 μαθητές²⁴. Το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς²⁵.

Το σχολικό έτος 1963-1964 ήταν το τελευταίο με την σύνθεση του βτάξιου Γυμνασίου, καθώς πριν την έναρξη του επόμενου ψηφίστηκε η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση της Ένωσης Κέντρου για 3τες Γυμνάσιο και 3τες Λύκειο. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 28 μαθητές, στην Β' τάξη 30 μαθητές, στην Γ' τάξη φοιτούσαν 27 μαθητές, στην Δ' τάξη 30 μαθητές, στην Ε' τάξη 27 μαθητές και στην Στ' 30 μαθητές²⁶. Το εκπαιδευτικό προσωπικό του σχολείου συνέχισε να λειτουργεί με 18 εκπαιδευτικούς και το εν λόγω σχολικό έτος²⁷.

Το σχολικό έτος 1964-1965 είναι η πρώτη χρονιά κατά την οποία εφαρμόζεται η νέα εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, κατά την οποία το Γυμνάσιο σπάει στα δύο, δηλαδή 3 χρόνια Γυμνάσιο και 3 χρόνια Λύκειο²⁸. Έτσι λοιπόν στην Α' τάξη Γυμνασίου φοιτούσαν 30 μαθητές, στη Β' τάξη 28 μαθητές και στην Γ' τάξη 30 μαθητές, με συνολικό αριθμό μαθητών στο Γυμνάσιο 88. Στο δε Λύκειο φοιτούσαν

²⁰ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1960-1961

²¹ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1960-1961

²² Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1961-1962

²³ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1961-1962

²⁴ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1962-1963

²⁵ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1962-1963

²⁶ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1963-1964

²⁷ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1963-1964

²⁸ Ν.Δ. 4379/1964 Περί Οργανώσεως και Διοικήσεως της Γενικής (Στοιχειώδους και Μέσης) Εκπαιδύσεως. Περισσότερες πληροφορίες <http://e-library.iep.edu.gr/iep/collection/curricula/item.html?code=1964-182A&tab=01>. Αξίζει να σημειωθεί ότι η νέα μεταρρύθμιση εφαρμόστηκε και στα ιδιωτικά σχολεία παρά το γεγονός ότι μέχρι και το 1976 δεν ελέγχονταν πλήρως από την Πολιτεία και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας.

συνολικά 84 μαθητές και πιο συγκεκριμένα, στην Α΄ Λυκείου 27 μαθητές, στην Β΄ Λυκείου 30 μαθητές και στην Γ΄ Λυκείου 27 μαθητές²⁹. Στο Γυμνάσιο δίδασκαν 8 εκπαιδευτικοί ενώ στο Λύκειο δίδασκαν 10 εκπαιδευτικοί³⁰. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1964 είναι η πρώτη φορά από την σύσταση του Ελληνικού Κράτους που ακούγεται η λέξη "Λύκειο".

Το σχολικό έτος 1965-1966 φοιτούσαν στο Γυμνάσιο 68 μαθητές και στο Λύκειο 87 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α΄ Γυμνασίου φοιτούσαν 10 μαθητές, στην Β΄ Γυμνασίου 30 μαθητές και στην Γ΄ Γυμνασίου 28 μαθητές. Στην Α΄ Λυκείου φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β΄ Λυκείου 27 μαθητές και στην Γ΄ Λυκείου 30 μαθητές³¹. Στο Γυμνάσιο δίδασκαν 8 εκπαιδευτικοί ενώ στο Λύκειο δίδασκαν 10 εκπαιδευτικοί³².

Το σχολικό έτος 1966-1967 και παρά το γεγονός ότι ήταν η τρίτη χρονιά λειτουργίας του Λυκείου ως Ζετες θα είναι και η τελευταία, καθώς το Σεπτέμβριο του 1967 η Χούντα των Συνταγματαρχών θα καταργήσει την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964 και θα επαναφέρει τα δτάξια Γυμνάσια³³. Το εν λόγω σχολικό έτος λοιπόν, φοιτούσαν στο Γυμνάσιο 50 μαθητές και στο Λύκειο 85 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α΄ Γυμνασίου φοιτούσαν 10 μαθητές, στην Β΄ Γυμνασίου 10 μαθητές και στην Γ΄ Γυμνασίου 30 μαθητές. Στην Α΄ Λυκείου φοιτούσαν 28 μαθητές, στην Β΄ Λυκείου 30 μαθητές και στην Γ΄ Λυκείου 27 μαθητές³⁴. Ο αριθμός του εκπαιδευτικού προσωπικού έμεινε ο ίδιος για ακόμα μία χρονιά, δηλαδή στο Γυμνάσιο δίδασκαν 8 εκπαιδευτικοί ενώ στο Λύκειο δίδασκαν 10 εκπαιδευτικοί³⁵.

Το σχολικό έτος 1967-1968, πρώτος έτος της Χούντας των Συνταγματαρχών και αφού η Κυβέρνηση επανάφερε τις διατάξεις για το δτάξιο Γυμνάσιο, το εξατάξιο ξανά Γυμνάσιο Παπαδημητρίου είχε μία μεγάλη μείωση μαθητών, καθώς σε αυτό φοιτούσαν μόλις 116 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α΄ τάξη φοιτούσαν 8 μαθητές, στην Β΄ τάξη 10 μαθητές, στην Γ΄ τάξη 10 μαθητές, στην Δ΄ τάξη 30 μαθητές, στην Ε΄ τάξη 28 μαθητές και στην Στ΄ τάξη 30 μαθητές³⁶. Στο σχολείο, παρά την μείωση μαθητών, δίδασκαν 18 εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων³⁷.

²⁹ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1964-1965

³⁰ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1964-1965

³¹ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1965-1966

³² Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1965-1966

³³ Α.Ν. 129 Περί Οργανώσεως και Διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδευσεως και άλλων τινών διατάξεων

³⁴ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1966-1967

³⁵ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1966-1967

³⁶ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1967-1968

³⁷ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1967-1968

Το σχολικό έτος 1968-1969 φοιτούσαν στο σχολείο 116 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β' τάξη 8 μαθητές, στην Γ' τάξη 10 μαθητές, στην Δ' τάξη 10 μαθητές, στην Ε' τάξη 30 μαθητές και στην Στ' τάξη 28 μαθητές³⁸. Στο σχολείο, παρά την μείωση μαθητών, δίδασκαν 18 εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων³⁹.

Το σχολικό έτος 1969-1970 φοιτούσαν στο σχολείο 118 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β' τάξη 30 μαθητές, στην Γ' τάξη 8 μαθητές, στην Δ' τάξη 10 μαθητές, στην Ε' τάξη 10 μαθητές και στην Στ' τάξη 30 μαθητές⁴⁰. Στο σχολείο δίδασκαν 18 εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων⁴¹.

Το σχολικό έτος 1970-1971, το οποίο είναι και το τελευταίο έτος λειτουργίας της Β' Βάθμιας Εκπαίδευσης των Ιδιωτικών Εκπαιδευτηρίων, φοιτούσαν στο σχολείο 118 μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, στην Α' τάξη φοιτούσαν 30 μαθητές, στην Β' τάξη 30 μαθητές, στην Γ' τάξη 30 μαθητές, στην Δ' τάξη 8 μαθητές, στην Ε' τάξη 10 μαθητές και στην Στ' τάξη 10 μαθητές⁴². Στο σχολείο δίδασκαν 18 εκπαιδευτικοί όλων των ειδικοτήτων⁴³.

Στα παρακάτω διαγράμματα παρουσιάζονται συγκεντρωτικά τα στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των μαθητών. Το εκπαιδευτικό προσωπικό δεν αναφέρεται σε κανένα από αυτά, καθώς δεν υπήρξε κάποια μεταβολή. Τα διαγράμματα σπάνε σε τρία (3) τμήματα. Στο πρώτο τμήμα αναφέρεται ο αριθμός των μαθητών του δτάξιου Γυμνασίου από το 1960-1964, στο δεύτερο τμήμα αναφέρονται το Γυμνάσιο-Λύκειο, όπως αυτό έσπασε σύμφωνα με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964, ενώ στο τρίτο τμήμα αναφέρονται τα τελευταία τέσσερα (4) χρόνια λειτουργίας του δτάξιου Γυμνασίου, δηλαδή 1967-1971, σύμφωνα με τον αναγκαστικό νόμο 129/1967 της Χούντας των Συνταγματαρχών.

³⁸ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1968-1969

³⁹ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1968-1969

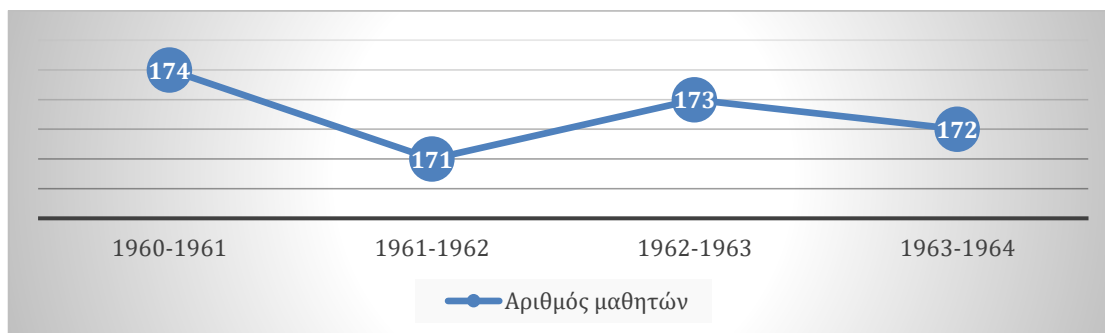
⁴⁰ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1969-1970

⁴¹ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1969-1970

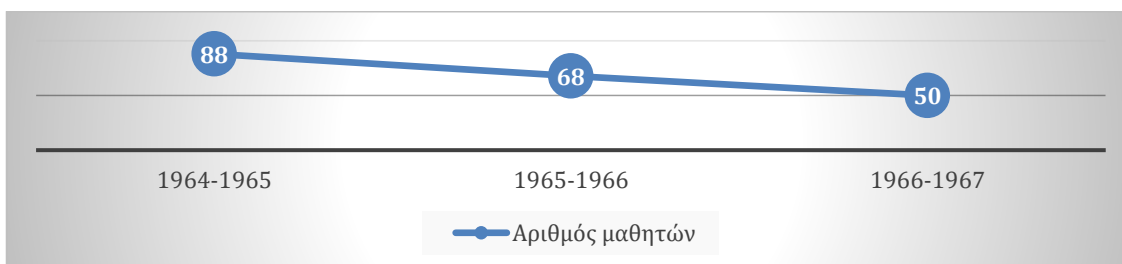
⁴² Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1970-1971

⁴³ Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1970-1971

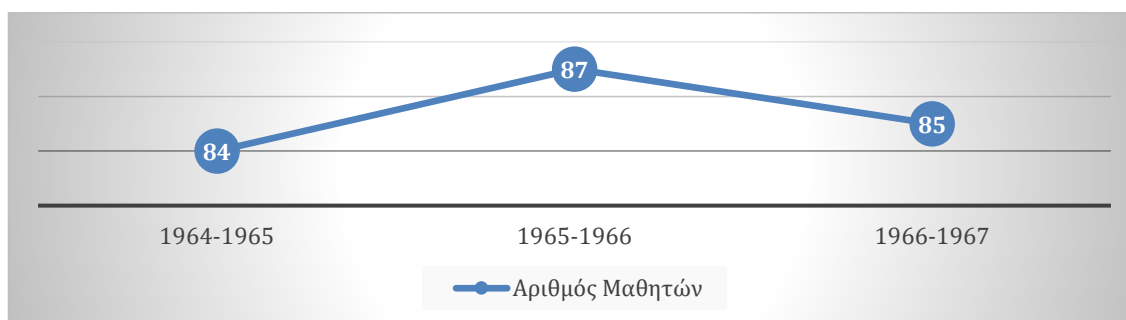
Πίνακας 5: Αριθμός μαθητών 6τάξιου Γυμνασίου 1960-1964

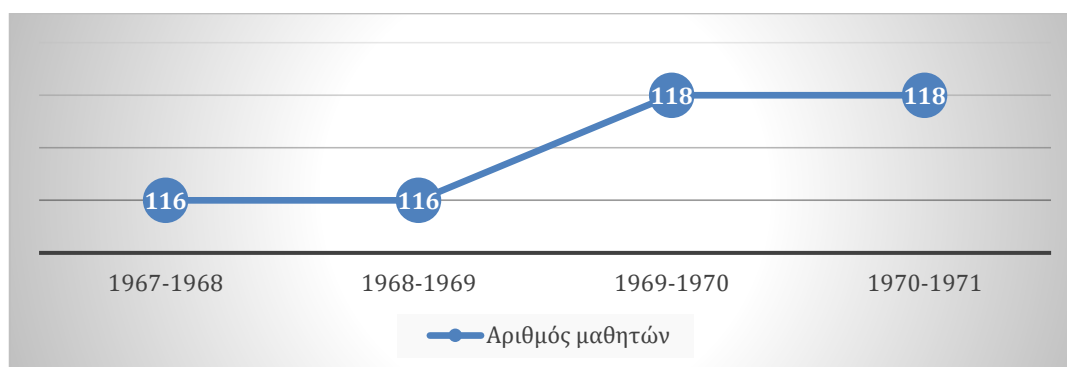
Πίνακας 6: Αριθμός μαθητών Γυμνασίου 1964-1965

Πίνακας 7: Αριθμός μαθητών Λυκείου 1964-1967

Πίνακας 8: Αριθμός μαθητών 6τάξιου Γυμνασίου 1967-1971

5.3. Περιοχές προέλευσης μαθητών Ιδιωτικού Γυμνασίου Παπαδημητρίου

Για να κατανοήσουμε τις περιοχές προέλευσης των μαθητών του Ιδιωτικού Γυμνασίου Παπαδημητρίου στην Κατερίνη την περίοδο 1951-1970, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη τη γενικότερη

δημογραφική και κοινωνική κατάσταση του νομού Πιερίας και της ευρύτερης περιοχής κατά την εποχή εκείνη.

Τις δεκαετίες του '50 και του '60, η Κατερίνη γνώρισε αυξημένα ποσοστά αστικοποίησης, καθώς πολλοί κάτοικοι από αγροτικές περιοχές της Πιερίας μετακινήθηκαν προς την πόλη για καλύτερες οικονομικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες (Καζταρίδης, 2002). Έτσι, πολλοί μαθητές προέρχονταν από αγροτικές ή ημιαστικές περιοχές. Τα ιδιωτικά σχολεία, όπως το Ιδιωτικό Γυμνάσιο Παπαδημητρίου το οποίο είναι το πρώτο ιδιωτικό στο Νομό Πιερίας μετά την δημιουργία του Νομού μέσω του αναγκαστικού νόμου 960/1949, συγκέντρωναν μαθητές από οικογένειες που μπορούσαν να υποστηρίξουν οικονομικά την ιδιωτική εκπαίδευση. Κατά συνέπεια, οι μαθητές πιθανόν να προέρχονταν από αστικές οικογένειες της Κατερίνης και των κοντινών κωμοπόλεων, ή από εύπορες οικογένειες σε χωριά της Πιερίας (Καζταρίδης, 2017). Η περίοδος 1951-1970 χαρακτηρίζεται από έντονες μεταναστευτικές ροές, κυρίως προς το εξωτερικό, αλλά και εσωτερική μετανάστευση. Αυτό μπορεί να επηρέασε τη σύνθεση του μαθητικού πληθυσμού, με μαθητές που προέρχονταν από οικογένειες που εγκαταστάθηκαν στην Κατερίνη λόγω οικονομικών ευκαιριών ή εμπορικών δραστηριοτήτων. Τέτοιο παράδειγμα είναι το Καταφύγι Κοζάνης και ο Βελβεντός, καθώς μετά την Κατερίνη είναι οι περιοχές με τους περισσότερους μαθητές.

Μέσω των μαθητολογίων είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τις περιοχές προέλευσης των 3.060 μαθητών που φοίτησαν στην περίοδο 1951-1971 στο ιδιωτικό Γυμνάσιο-Λύκειο Παπαδημητρίου⁴⁴. Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται οι περιοχές των μαθητών

Πίνακας 9: Περιοχές προέλευσης μαθητών Ιδιωτικού Γυμνασίου-Λυκείου Παπαδημητρίου 1951-1970

Περιοχές προέλευσης	Αριθμός Μαθητών
Κατερίνη	2.613
Κορινός	7
Παραλία	6
Περίσταση	7
Καλλιθέα	5
Κολινδρός	5
Αιγίνιο	6
Δίον	4
Βροντού	4
Καταφύγι Κοζάνης	224
Βελβεντό	157
Μηλιά	7
Σβορώνος	7
Λόφος	2
Μοσχοχώρι	6

⁴⁴ Μαθητολόγια Ιδιωτικού Γυμνασίου-Λυκείου Παπαδημητρίου 1951-1971. Γενικά Αρχεία του Κράτους Νομού Πιερίας

5.4. Επαγγέλματα γονιών μαθητών Ιδιωτικού Γυμνασίου Παπαδημητρίου

Τα επαγγέλματα των γονέων των μαθητών του Ιδιωτικού Γυμνασίου Παπαδημητρίου την περίοδο 1951-1970 αντικατοπτρίζαν το κοινωνικοοικονομικό προφίλ της εποχής. Το γεγονός ότι επρόκειτο για ιδιωτικό γυμνάσιο σημαίνει ότι οι οικογένειες των μαθητών προέρχονταν από σχετικά εύπορα κοινωνικά στρώματα, που είχαν τη δυνατότητα να επενδύσουν στην εκπαίδευση των παιδιών τους. Στον ακόλουθο πίνακα αναφέρονται τα επαγγέλματα των γονιών των μαθητών σύμφωνα με τα μαθητολόγια⁴⁵. Σε ορισμένες χρονιές δεν αναφέρονται επαγγέλματα λόγω και της παλαιότητας των εγγράφων.

Πίνακας 10: Επαγγέλματα γονιών μαθητών Ιδιωτικού Γυμνασίου Παπαδημητρίου 1951-1970

Επαγγέλματα	Αριθμός γονιών μαθητών
Γιατρός	80
Δικηγόρος	20
Εκπαιδευτικός	21
Έμπορος	95
Κτηνοτρόφος	83
Αγροφύλακας	19
Ιδ. Υπάλληλος	230
Βιοτέχνης	25
Ιερέας	44
Ναύτης	163
Πλοίαρχος	190
Γεωργός	100
Ράπτης	41
Ψάλτης	31
Κρεοπώλης	11
Αρτοποιός	11
Φαρμακοποιός	11
Δημόσιοι Υπάλληλοι	490
Στρατιωτικοί	300
Κουρέας	15
Χρυσοχόος	8

5.5. Αριστούχοι Γυμνασίου Παπαδημητρίου 1951-1970

Όπως ήδη έχει αναφερθεί, την περίοδο 1951-1970 στο Ιδιωτικό Γυμνάσιο Παπαδημητρίου φοίτησαν συνολικά 3.060 μαθητές, εκ των οποίων 508 φοιτούσαν στην Στ' Γυμνασίου. Από τους 508 μαθητές

⁴⁵ Μαθητολόγια Ιδιωτικού Γυμνασίου-Λυκείου Παπαδημητρίου 1951-1971. Γενικά Αρχεία του Κράτους Νομού Πιερίας

της Στ' Γυμνασίου άρίστευσαν συνολικά 128 μαθητές⁴⁶. Στον παρακάτω πίνακα αναφέρονται ανά έτος πόσοι μαθητές της Στ' άρίστευσαν.

Σχολικό έτος	Άριστούχοι μαθητές
1951-1952	2
1952-1953	4
1953-1954	3
1954-1955	4
1955-1956	6
1956-1957	6
1957-1958	5
1958-1959	6
1959-1960	10
1960-1961	7
1961-1962	8
1962-1963	6
1963-1964	5
1964-1965	7
1965-1966	9
1966-1967	11
1967-1968	8
1968-1969	9
1969-1970	9
1970-1971	3
Σύνολο	508

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ιδιωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην πόλη της Κατερίνης κατά την περίοδο 1951-1970 αποτελεί μια σημαντική πτυχή της τοπικής εκπαιδευτικής ιστορίας, που αντικατοπτρίζει τις γενικότερες τάσεις και αλλαγές στην ελληνική εκπαίδευση, καθώς και τις κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες της εποχής.

Κατά την περίοδο αυτή, η ιδιωτική εκπαίδευση στην Ελλάδα γνώρισε αύξηση, λόγω της ανάγκης πολλών οικογενειών να εξασφαλίσουν ποιοτική εκπαίδευση για τα παιδιά τους, που συχνά δεν μπορούσε να καλυφθεί από τα δημόσια σχολεία εξ αιτίας περιορισμένων πόρων ή υποδομών. Τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου, ιδρύθηκαν και λειτούργησαν σε αυτό το πλαίσιο, προσφέροντας μια εναλλακτική λύση για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου, όπως και άλλα αντίστοιχα σχολεία της περιόδου, έδιναν έμφαση στην ποιοτική εκπαίδευση. Αυτό αντικατοπτριζόταν στον προσεγμένο διδακτικό προγραμματισμό, στο

⁴⁶ Τα στοιχεία σχετικά με το πόσοι μαθητές άρίστευσαν, δηλαδή κυμαίνονταν στην κλίμακα βαθμολογίας 18-20, αντλήθηκαν από την τοπική εφημερίδα της εποχής Κήρυξ των Πιερίων για τα έτη 1951-1958, ενώ για τα έτη 1959-1970 αντλήθηκαν από την εφημερίδα Ολύμπιο Βήμα.

αυστηρότερο πειθαρχικό πλαίσιο και στη στενή παρακολούθηση της προόδου των μαθητών. Τα εκπαιδευτήρια είχαν τη φήμη ότι παρείχαν εκπαίδευση υψηλότερων προδιαγραφών από τα δημόσια σχολεία. Η ιδιωτική εκπαίδευση γενικά προσέλκυε μαθητές από οικογένειες μεσαίων και ανώτερων κοινωνικών τάξεων, καθώς τα δίδακτρα που απαιτούνταν έθεταν ένα φραγμό για τις κατώτερες εισοδηματικά οικογένειες. Τα Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου δεν αποτελούσαν εξαίρεση, καθώς συγκέντρωναν μαθητές από οικογένειες που είχαν τη δυνατότητα να πληρώσουν τα δίδακτρα και που έβλεπαν την εκπαίδευση ως επένδυση για το μέλλον των παιδιών τους. Τα ιδιωτικά σχολεία, όπως τα Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου, αποτέλεσαν σημαντικό παράγοντα για τη μορφωτική κινητικότητα των μαθητών, προσφέροντας πρόσβαση σε ανώτερες σπουδές και μεγαλύτερες ευκαιρίες επαγγελματικής αποκατάστασης. Η στενή σχέση των σχολείων αυτών με εκπαιδευτικά πρότυπα υψηλών απαιτήσεων συνέβαλε στην επιτυχία των μαθητών στις εισαγωγικές εξετάσεις για τα πανεπιστήμια. Ταυτόχρονα, τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου ανέπτυξαν ισχυρούς δεσμούς με την τοπική κοινωνία της Κατερίνης. Λειτουργήσαν ως φορείς πολιτιστικής ανάπτυξης, καθώς πολλές φορές φιλοξενούσαν εκδηλώσεις και δραστηριότητες πέρα από τη διδακτική ύλη, ενισχύοντας έτσι τον εκπαιδευτικό και κοινωνικό τους ρόλο στην περιοχή. Κατά τη δεκαετία του 1960, υπήρξαν σημαντικές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα, οι οποίες επηρέασαν και την ιδιωτική εκπαίδευση. Τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου προσαρμόστηκαν στις νέες απαιτήσεις, ενσωματώνοντας τις αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών και στη διδασκαλία, προκειμένου να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους σε σχέση με τα δημόσια σχολεία.

Τα Ιδιωτικά Εκπαιδευτήρια Παπαδημητρίου έπαιξαν καίριο ρόλο στην εκπαιδευτική ζωή της Κατερίνης κατά την περίοδο 1951-1970. Αντανακλούσαν την τάση για ποιοτική εκπαίδευση και την προσπάθεια των οικογενειών για κοινωνική και μορφωτική άνοδο, ενώ παράλληλα αποτελούσαν ένα ζωντανό κύτταρο της τοπικής κοινωνίας, προσφέροντας όχι μόνο ακαδημαϊκή γνώση, αλλά και πολιτιστική καλλιέργεια.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αντωνίου, Ε. (1976). «Η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Κατερίνης κατά τον Μεσοπόλεμο». *Ελληνική Ιστορική Επιθεώρηση*. 10(1), 87-102.

Βασιλείου, Γ. (1982). *Δημογραφικές μεταβολές στην πόλη της Κατερίνης: 1912-1950*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Γεωργίου, Ν. (1985). *Ιστορία των σχολείων της Κατερίνης*. Κατερίνη: Εκδόσεις Ιστορική.

Καλλιανίδης, Β. Α. (2000). *Η πόλη της Κατερίνης και η ιστορία της*. Εκδόσεις Κυριακίδη

Καραγιάννης, Α. (1978). *Εκπαιδευτικά Ιδρύματα στην Πιερία: Από την Απελευθέρωση μέχρι το 1950*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Κωνσταντινίδης, Π. (1980). «Η δημογραφική εξέλιξη της Κατερίνης: 1912-1950». *Επιθεώρηση Ιστορικών Μελετών*, 14(2), 123-138.

Νικολάου, Α. (1975). *Η Κατερίνη κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου*. Κατερίνη: Ιδιωτική Έκδοση.

Παπαδημητρίου, Ε. (1982). «Η εξέλιξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κατερίνη». *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Μελετών*, 16(3), 77-91.

Παπαδοπούλου, Μ. (1978). *Η ιστορία της Κατερίνης από το 1912 μέχρι το 1950*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη.

Παπαδοπούλου, Μ. (1980). *Η εκπαίδευση στην Κατερίνη: 1912-1950*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη.

Πασχαλίδης, Δ. Χ. (2002). *Η δημογραφική εξέλιξη της Μακεδονίας: Η περίπτωση της Κατερίνης*. Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη.

Πετρίδης, Ι. Κ. (1985). *Η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Κατερίνης (1912-1950)*. Εκδόσεις Παπαδόπουλος.

Σαρρής, Γ. Π. (1997). *Η ανάπτυξη της Κατερίνης κατά την περίοδο 1912-1950*. Εκδόσεις Λογοθέτης.

ΠΗΓΕΣ

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΛΣΤΑΤ). Στατιστικά στοιχεία και απογραφές που καλύπτουν την περίοδο 1912-1978.

Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Στατιστικά στοιχεία αριθμού μαθητών σχολικού έτους 1951-1970

Αρχείο Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Πιερίας. Γενικά Αρχεία του Κράτους Ν. Πιερίας, φάκελος Ιδιωτικής Εκπαίδευσης 1951-1978. Αριθμός προσωπικού σχολικού έτους 1951-1970

Κήρυξ των Πιερίων, στοιχεία σχετικά με τους μαθητές που αρίστευσαν 1951-1958

Ολύμπιο Βήμα, στοιχεία σχετικά με τους μαθητές που αρίστευσαν 1959-1970

ΝΟΜΟΘΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

ΦΕΚ 105-"Περί συστάσεως Νομών και Επαρχιών".

https://web.archive.org/web/20221001114818/https://www.eetaa.gr/metaboles/fek/1949/fek_105a_1949.pdf

Ν.Δ. 4379/1964 Περί Οργανώσεως και Διοικήσεως της Γενικής (Στοιχειώδους και Μέσης) Εκπαιδεύσεως. Περισσότερες πληροφορίες <http://e-library.iep.edu.gr/iep/collection/curricula/item.html?code=1964-182A&tab=01>

Α.Ν. 129 Περί Οργανώσεως και Διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδεύσεως και άλλων τινών διατάξεων. <http://e-library.iep.edu.gr/iep/collection/curricula/item.html?code=1967-163A&tab=01>